ՊՈԼՍԱՅԻ—ՇԱԲԱԹ—ԹՎԻ—1382—ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ—8—ՄԱՅԻՍ—1878

ԳԱՆՔԱՎՃԱՐ

Տարեկան գին ի Պոլիս համար 180 գր.
» Գյուղաքաղաք » 10
Կիսամեայ կամ Պոլիս » 9
» Գյուղաքաղաք » 5
Առանձնաքար թերթի գին 50
Յանձնարարման գումարն մեկ անգամի համար 3 գրուշ. երկու անգամի համար 2 գրուշ. առելի անգամներու համար ըստ սակարկութեան։

ԲԱՆԲԵՐ

ԼՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏԵՍԵՍԱԿԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ Ս. ՋԷՊԷԼԻՆ

ԳԻՆԸ 8 ՄԱՅԻՍԻ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գաղղիոյ ազգային ժողովը երէկ պիտի զբաղուէր։

Ամէն մարդ հետաքրքիր են տեսնելու թէ կառավարութիւնն ինչ դիրք պիտի բռնէ ժողովին առջեւ, թէ վերջին ընտրութիւններն ինչ ազդեցութիւն բրած են ժողովին եւ կառավարութեան վրայ, թէ կառավարութիւնը սահմանադրական օրէնքներ պիտի ներկայացնէ, թէ Գ. Թիէր նոր պատգամաւորներ մը պիտի կարդա՞ց, եւ թէ ինչ մտաբ խմբագրուած են օրէնքներն օր. պատգամաւորը։ Ահա այս հարցումները կրնան տեղի ունենալ Գաղղիոյ մէջ, եւ լրագրերը ալ բնականաբար այնքան զբաղեցան։

Կառավարութեան բռնելիք դիրքին յայտնի չէ, թէ և վերջին ժամանակներս Գ. Թիէրի բրած իսաւորութիւններէն այնպէս կը հասկցուի թէ ինք հանրապետութիւնը պաշտպանելէ չպիտի դադրի, բայց ինչ միջոցներով։ այս մասին կարծիքները բաժնուած են։

Ժողովին քննելիք գլխաւոր գործն անհնար է որոշ կարծիք մ՚ունենալ։ լուսամիտ՝ վերջին ընտրութիւններուն աջակցողմանց մէկ մասը վհատեցուցած են, բայց այլոց՝ յուսալ եւ գայրացուցած, այնպէս որ այս անգամ մինչև փոք գործ թիէր ուսուցիչ պիտի ջանայ եթէ փոր ընթացքը ցիտի։ այլոց՝ եթէ աջակցողմանց հլու կամակատարը չլլլոյ, և հանրապետականներէն բոլորովին չյաժնուի։

Բայց հասարակաց կարծիքը մասնաւորական կամքը, որ միրջին ընտրութիւնից մէջ ապրելի գրեթէ միայնամտանեցաւ, Գ. Թիէր կրնայ ազատ ուշադրութեամբ գ իսնոյ ոյն միջոցը, և Զուսիէն ի վեր փարիզ ոնկէ զատ ուրիշ դան չմորհեցաւ։ Այս ոգ ամ ճնմարիտ և անկեղծ ազգ քաղ ժ՚էր։

« Հանրապետութեան ամրապնդումն ապաւ Գաղղիոյ մեծ ոլիսոդն է, ժողովրդեան կուսակցութիւնը՝ ազատասէր ընտրուած երեսփոխանական ժողովոյ մը ձեռքը որ ոգդին կամքը ներկայացնէ և ցուցնի, և այնպիսի պարտականից ձեռքը որ այն երեսփոխանութեան վերատեսութիւնն ունենան, ահա այս նպատակին ոգտաք է գիմեն այն ամենն ամենին՝ որք անցեալին սիսալանաց և բռնութեանց կրկնութենէն զզուշանալ կուզեն։ Երկու տարի է ի վեր եղած բաները ակնյայտ մը պատգամաւորութիւն եղան որս որդիներն հանելու։ և նոյն միջոցին Հանրապետութիւնն տրամադրեր ձգեց երկրին մէջ, բայց անոնք որ ոգ ուսանին զրպարտեցած ըլլալը աներկրդ կամ ցոյց տան։ Հանրապետութիւնը ինչպէս թերեւս փարձ չիրագործեն

թիէր այս առաջարկութեանց, յայտնի չէ, բայց չյուսացուիր որ գոհացուցիչ պատասխան մը առած ըլլայ։

Գ. Թիէրի ամենէն հստակեան պիտաւորութիւնը կը համարուի ընտրելին մէջին մնաներուն վրայ յենուլ, որոյ գլուխ եղած է Գ. Բաղիմիր Բերիէ։ Ա.բ խումբին անդամները կը խորհին թէ կառավարութիւնը պիտի է առաւել հանրապետական դոյն մը տայ իւր գաղափարութեան, և հնոյ հղծին չտի փոխուիր պատերազմական հանրապետութեան հստակութիւնը։

Եթէ այս խումբը գոյութիւն դիրք մը չունենայ ժողովին մէջ, այսինքն եթէ ամբողջանայ վարանումներ մնայն և հանրապետականաց չափաւորներ մնան իրեն հետ միացնելով առաւելութիւն մը վարել, այն ժամանակ հաւանական կը թուի որ Գ. Թիէր դարձեալ երկրորդ մինչև պատերազմական ոգեւորիչ ոմբակցութեան վերադարձը, և այն ժամանակ վրնաւական ընթացք մը բռնէ։ Մինչև այն ժամանակ, կրնան հաշտ կը վարուի աջակցողներուն հետ, և քանի մ՚որ դիմադրելու կրնէ, որոց առաջինը կերեւի Գ. Ժիւլ Սիմոնի հրատարակումը։

Անգլիական Թագուհի լրագրին Գաղղիոյ մէջ հանրապետական գաղափարաց օր քան դոր ազդեցու ձգելուն և վերջին ընտրութեանց լուն նշանակութիւնը վրայ հետաքրքրութիւնը կրնէ, որ անհրաժեշտ դեսպան մը դրկէ եղած ըլլալուն համար նշանակութեան արժանի է։

« Փարիզի հետաքրքրաշարժ վերիշխանութիւնը նշանաւոր կերպով յայտնի եղաւ Գ. Գալիսոյի ընտրութեամբ վերջնական մրցմամբ։ Հանոյն Գաղղիա տնհաղորդեցաւ ուշադրութեամբ գ իսնոյ ոյն միջոցը, և Զուսիէն ի վեր փարիզ ոնկէ զատ ուրիշ դան չմորհեցաւ։ Այս ոգ ամ ճնմարիտ և անկեղծ ազգ ք՚էր։

« Հանրապետութեան ամրապնդումն ապաւ Գաղղիոյ մեծ ոլիսոդն է, ժողովրդեան կուսակցութիւնը՝ ազատասէր ընտրուած երեսփոխանական ժողովոյ մը ձեռքը որ ոգդին կամքը ներկայացնէ և ցուցնի, և այնպիսի պարտականից ձեռքը որ այն երեսփոխանութեան վերատեսութիւնն ունենան, ահա այս նպատակին ոգտաք է գիմեն այն ամենն ամենին՝ որք անցեալին սիսալանաց և բռնութեանց կրկնութենէն զզուշանալ կուզեն։ Երկու տարի է ի վեր եղած բաները ակնյայտ մը պատգամաւորութիւն եղան որս որդիներն հանելու։ և նոյն միջոցին Հանրապետութիւնն տրամադրեր ձգեց երկրին մէջ, բայց անոնք որ ոգ ուսանին զրպարտեցած ըլլալը աներկրդ կամ ցոյց տան։ Հանրապետութիւնը կրնայ ոգ ուսանին զրպարտեցած ըլլալը աներկրդ կամ ցոյց տան։ Հանրապետութիւնը կրնայ ամենամեծ դրութիւնը հասատատ կը պահին, իրենց լուծումը վերջացնելու սախպոզականաց իրենց չտար։ Բայց չէին կրնար յուսալ որ երեսփոխանաց ընտրական հիմանը գաղեցնին առանց բարդրդ թոզաւէր։ Ապա՞ յայտնի է որ նեղիայ ժողովին մեծամասնութիւնն երկրայ ժամանակէ ի վեր ընդհանուր քառէարկ իրենց սախատարեալ խորհուրդ կը նեւթէ, այն կերպիւ որ ատոյգ ընտրութեան մէջ նորէն մեծագոյն մասն չտնի, որովհետև առանց այսպիսի փոփոխութեան մը չպիտի կրնայ վերջին ընտրութիւն Մեծագոյն մասին հաւանութիւնը ստանալ։ քանի որ Գ. Թիէր անոր թեկնածութեան անսասան որամադրութիւն չցուցուց։ Այսպէս, Գ. Ջիմիզոն խօսք տուաւ ընդհանուր քառէարկութիւն ամրողջութիւնն ամրողջութեամբ պահելու։ բայց իւր ընտրողաց ուղղած յայտարարութիւնն եւ բնական առաջ կիրքերը գրգռեցին։ Ամենեցուն ալ գիտցին թէ ինչ ուրիշ ոգ ուսանին հասատատ կը պահին, իրենց լուծումը վերջացնելու սախպոզականաց իրենց չտար։ Բայց չէին կրնար յուսալ որ երեսփոխանաց ընտրական հիմանը գաղեցնին առանց բարդրդ թոզաւէր։ Ապա՞ յայտնի է որ նեղիայ ժողովին մեծամասնութիւնն երկրայ ժամանակէ ի վեր ընդհանուր քառէարկութիւնը սախատարեալ խորհուրդ կը նեւթէ, այն կերպիւ որ ատոյգ ընտրութեան մէջ նորէն մեծագոյն մասն չտնի, որովհետև առանց այսպիսի փոփոխութեան մը չպիտի կրնայ վերջին ընտրութիւն Մեծագոյն մասին հաւանութիւնը ստանալ։ քանի որ Գ. Թիէր անոր թեկնածութեան անսասան որամադրութիւն չցուցուց։ Այսպէս, Գ. Ջիմիզոն խօսք տուաւ ընդհանուր քառէարկութիւն ամրողջութիւնն ամրողջութեամբ պահելու։ բայց իւր ընտրողաց ուղղած յայտարարութիւնն եւ բնական առաջ կիրքերը գրգռեցին։ Ամենեցուն ալ գիտցին թէ ինչ ուրիշ

« Ամերիկայի խստաբարոյութիւնն երկիրս ամենամեծ հնարաւորութիւնն մ՚առաջ եկաւ ոգդ ոյին կամաց, և դարձեալ ամենաբնութիւններն այն կը ցանի վրայ գտնելով որդ ապացոյներ ունք եղաւ։ Ուրիշն իրաց ներկայ վիճակին այս ոգտաւորաւ ամուր բանելու ոգ ժանի եղաւ, և առելագոյն է քանի Լեանան պարտաւորեցին ոյլոյ ժամանակ ոյն ձեռն, այնպէս ժամանակ ոյլ վիճակն ալ հասատատ ոյնպէս է պահեր։ Ոչ ոք կրնայ ըմբռնել թէ Գաղղիա դ լարուած ակաս ընտրութեանցը միայն վերատարգելու ներկայ ժողովով ոգնար է կառավարութեան յանխնեան։ Բայց քանի որ ազգային կամքն երկրին բազմաթիւ իրրև դերագոյն իրատարար ընդունուած էր, մեկ խօսքով քանի որ հանրապետութեան գաղափարը լեւեանայն հանդուսաց էր, հանրապետականք չէին կրնար արդարանալ եթէ հանրապետութեան խաղաղ աճումն սպգիլելու փորձ փորձէին։

« Բայց վերջին ժամանակներս երկու բացառիկաց կէտեր երեւցան, որոց վրայ հանրապետականներէն լուսութիւն չէր կրնար պահանջուիլ։ Հանրապետութիւնն ինչպէս որ ոգդ ոյին վերհասպեսութիւնն ոկզբունքն իւր մէջ կը բռնագրաւել, այնպէս ալ տեղական անկախ կառավարութեան հասատատ պահանջին ու դարդ ունի։ Ա.բ ներկու կարգն սկզբունքներն յարգուած։

Գ. Թիէրի կառավարութիւնն և ժողովին մեծագոյն մասը Լիանի գրաղ գայլի իշխանութիւնը ջնջելու վրայ համաձայնեցան։ Ա.յս յարձակողական գործին վրայ Գ. Կուսաի ձրի իշխանութիւն մ՚ոչ առնցուց, երկրին բոլոր մեծ քաղաքներն իրենց քաղաքացին անկախութիւնն կարենալ դրնելու փորձաք յայտնելով։ Ա.յս իշխանութիւնը խիստ ծանր էր։ Պէտք է լաւ գիտել թէ Լիան հասարականութեան մեծագոյն իւր քաղաքագրական խորհրդ ոյն ջանիկ շնարհիւ միայն կրցաւ բարեկարգութեան մէջ մնալ, երբոր ուժի վերջերեան կ՚ոգտուէր ոյ։ Լիան ալ փարիզի օրինակին պիտի հետեւէր։ Գ. Գամբետ, որ ոյսօր Փարիզի երեսփոխանն եղած է, Լիանի մէջ մի և անբաժանելի հանրապետութեան իշխանութիւնը պահպանողներուն առաջինն մին եղաւ։ Ա.յսպիսի վարմունքը մը գովութեան և՞ դրատատաց արժանի էր, և ոչ քաղաքականութիւնը ջնջելու դարձին մէջ դարձեալ զգարձնակեալ զգարձուանաց։

« Ինչ որ, Լիանի քաղաքացին ինքնօրէն կառավարութեան ինչպէս մը չէր միայն որ ժողովը գրգռեցի ոչ էրատացի ժողովը որ մը պէտք է լուծուի։ Քանի որ երեսփոխանք դիրքնը ընտրող ժողովրդեան դ իսնրա

ամենեցած գրութիւնը հասատատ կը պահին, իրենց լուծումը վերջացնելու սախպոզականաց իրենց չտար։ Բայց չէին կրնար յուսալ որ երեսփոխանաց ընտրական հիմանը գաղեցնին առանց բարդրդ թոզաւէր։ Ապա՞ յայտնի է որ նեղիայ ժողովին մեծամասնութիւնն երկրայ ժամանակէ ի վեր ընդհանուր քառէարկութիւնը սախատարեալ խորհուրդ կը նեւթէ, այն կերպիւ որ ատոյգ ընտրութեան մէջ նորէն մեծագոյն մասն չտնի, որովհետև առանց այսպիսի փոփոխութեան մը չպիտի կրնայ վերջին ընտրութիւն Մեծագոյն մասին հաւանութիւնը ստանալ։ քանի որ Գ. Թիէր անոր թեկնածութեան անսասան որամադրութիւն չցուցուց։ Այսպէս, Գ. Ջիմիզոն խօսք տուաւ ընդհանուր քառէարկութիւն ամրողջութիւնն ամրողջութեամբ պահելու։ բայց իւր ընտրողաց ուղղած յայտարարութիւնն եւ բնական առաջ կիրքերը գրգռեցին։ Ամենեցուն ալ գիտցին թէ ինչ ուրիշ

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիէննա 16 Մայիս.

Քանի մը դարձ ոգ թիւնք եղան, թէ և Քանիցիոն Գանքան, Գոստէնքրեքտի Գանքան, և Ընդ. Ընդ. Ընդ. Ինի մ՚ելիոնատերերի և վեր յանձնէլոյի առանեղը վճարքնին պ. ոգ ընցուցած են։ Անվստահութիւնը մեծ է։ Գանքի մ՚անձնատուութիւնը կը ծանուցուին։

Փարիզ 16 Մայիս.

Փարիզի Գօրամն թոյլ գոյութեան Պեռ Երկիւղ Գոնսնեան Գանանոնքրուն վրայ, որ 34,405 52,405 իլան։

Բաւական քաղաքնք 168,75

Պոքերը մեծագոյն դրամներով են ոսկեանոգրական օրինաց վրայ, որով Հանրապետութիւնը պիտի հրատարակի։

Հաւամ 16 Մայիս.

Կոնսուլական միաբանութեանց վերաբերեալ օրինաց Դրագրին վրայ վիճաբանութիւններ գոյութեան։

Սիսարիան 16 Մայիս.

Շահի մեր գրաքանչիներով Զարիֆին դնաց։

Փարիզ 17 Մայիս.

Գ. Կուսաի և Գ. Ժիւլ Սիմոնի հրաժարականներն ընդունեցան։ Գ. Գաղիմիր Ռերիի վերստին նիրքին գործոյ պաշտօնեայ անուանեցաւ։ Կը կարծուի որ Կրանական գործոյ և հասարակաց կրթութեան նոր նախարարութիւնները որ Գ. Ժիւլ Սիմոնի օրով միացած էին, պիտի գոյատեւեն, և սոյնքը ժողովոյն վերա—նախագահ Գ. Մարիէլի և երկրորդը Գ. Պերանժէի պիտի յանձնուի։

Փարիզ 18 Մայիս.

Էսթրարարութիւնն ոչ ոչ էլ կարգադրեալ։

Պ. Քաղիմիր Բէրիէ Ներ.քին դործոց.
» Տը Բէմիւզա արտաքին »
» Տիւֆոր գաստական »
» Լէան Լէ Կլմատական »
» Ֆուրիժոս կրանական »
» Վատնէիծն հատարակաց կրթութ.
» Պէրանժէ հատարակային շինութ.
» Թէլրան տը Պոր առևտր. գործոց.
» Տը Միսէ պատերազմական »
» Տը Բոմիս ծովային »

Երէք Նորընտիր նախարարք, Քաղիմիր Բէրիէ. Պէրանժէ և Վատնէիծն ձոխակոչեան կերդ ընելն կը վերաբերին։

Պ. Թիէր Վէրայլ կը վերադառնայ։

Լոնտրա 17 մայիս.

Հատարակաց խորհրդարանը մերժեց Եկեղեցւոյ և պետութեան բաժանման առաջարկութիւնը ղոր Պ. Միսլ բրած էր։

Հռոմ 17 մայիս.

Պրճնական միաբանութեանց վերաբերեալ օրինաց յօդուածներուն վրայ վիճաբանութիւն այսօր սկսաւ խորհրդարանին մէջ, և առաջին յօդուածին այն մասը՝ որ միաբանութեանց ֆինանսն Հռոմի վրայ ալ կը տարածէ քանի մը բացառութեամբ, 3 ձայնի դէմ 385 ձայնով ընդունուեցաւ։ Հետո խորհրդարանը երկրորդ յօդուածին վրայ կը միճարանէ, արդէն 193 ձայնի դէմ 220 ձայնով ընդունած բլլալով Պ. Ռիքաղոլիի առաջարկած և կառավարութենէն ընդունուած փոփոխութիւնը, որ միաբանութեանց մեծաւորներուն ապրուստին համար տարին 400 հազար Խուսկան լիրա կառաջարկէ։

Հռոմ 17 մայիս.

Պարը հազարաբ է։

Վիէննա 17 մայիս.

Վիէննայի և Բէշթայի մէջ քաղաքային երեւան եղեր զրոյցը որ կ. Պոլսոյ մէջ տարածուած է, բոլորովին ապատեղծ է։ Իսկ Բէշթայի մէջ ժամանակէ մ'ի ցետ մեկ դէպք մը պատահած է։ Իսկ Բէշթայի մէջ ժամանակէ մ'ի ցետ մեռած է։

Ալբիֆի պէյ այսօր ճանրայ կերթայ ի Ս. Պօլիս։

Քանի չափ անձնաբութեանց պատահաց տարբերութիւնները նպէն թեկան։

Օսմանեան արու հատահանդիսին մէջ տակաւին չատ չինութիւնք կրէրան։

Նպաստներն և բնակարաններն ատատ են և դիները կիջնեն։

Զմիւռնիոյ 18 մայիս.

Կրճնական միաբանութեանց վերաբերեալ օրինաց գէմ ցոյներ եղան քաղաքիս մէջ։

Հռոմ 18 մայիս.

Թշնամական ցոյցեր ըլլալու կասկածով զանազան զօրաց թիւն աւելցաւ։

Քարլիզ 17 մայիս.

Պատերազմական սուդանոյ յատաջիկայ վճարքը սակաւ պիտի կատարուի, որպէս զի Գերմանիոյ վճռանաւոյներուն մէջ ապրած գրամական նեղութիւնք թեթեւնայ։

Մէրսիլիա 18 մայիս.

Վերջին անգլիներն այսօր մեկնեցան Երիկեն մէջ։

Պարքէր 18 մայիս.

Մոմուշն ու Հասպատակ կը ցաւի Բուգա իշխանին մահուան վրայ։

Աղէքսանդրիա 18 մայիս.

Խորիվ այսօր ճանրայ կելլէ ի Ս. Պոլիս։

Լոնտրա 19 մայիս

Օսմ. Բոնս. 52 3/8
Փոխ 1869 61 1/4
» 1871 68 1/2
» 1872 88
Անգլ. Բոնս. 93 1/2
Ագիոն 20—21
Մոհր 35

Լիվերպուլ 17 մայիս

Ռամպակ Մ. Ն. 9 1/8
Ցսխուած 10000 տակ

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վիրմնէն նկած վերջին հեռագրագրերը գոհացուցիչ են։ Երիկ չարս օրէ ի վեր քրէռայէն բանուոր չէ պատահեր։ Տեղական իշխանութիւնն ամեն միջոց ձեռք առնելով չէ կրցուցեր որ ճարակի։

Հարամ օրը Մաչքայի նոր զինանին հիմնադրութիւնն եղաւ։ Ներկայութիւնն բարձր. Եւ.ստ.ֆ Իպպէտանին Լիֆենտիին, Մեծ—Նպարքանին և գլխաւոր Նախարարաց տէրութեան։

Իրմիրի Երիրամուղայն Կէվկէն մինչև Իրմիր հատնող բոմնին բացուելի երիւ տանոյ չափ եւ ձգուեցաւ՝ ճանրուն վրայ տակաւին ինչ ինչ շինութիւններ հարկ բլլալուն պատճառաւ։

Լոնտրայէն եկած հեռագրեր կը ծանուցանեն թէ Ամանեան փնտռնիրաւն մէկէն ի մէկ լինուլուն պատճառը՝ դուրսերէն վոճաւորման հրամաններ գացած բլլալն է։

Լէվինթ Հերբերտ լրագրին աքսորեալ Նուրի և Հաղդի ղէկիրներուն իրրեւ լրագրագիր չդիտցուելով բանտարկութեան դատապարտուած բլլալը ծանուցանելով կառավարութեան ստրպորութիւնը կասկածի ներքեւ ձգել ուզած բլլալուն պատճառաւ ազատագրութեան սեպհականութիւնն ազգութիւն առացու հանդիսաւ պատահելով որ ոմանք հեռու այս տեսակ բաներն տալ գելու չհրատարակի։

Քուրիե տ'Օրիան՝ ալ վերոյիշեալ լրագրի Լէվինթ Հերբերտէն առնելով հրատարակած բլլալուն պատճառաւ՝ միեւնոյն խնամատալ ապր որոշութիւն մ'առացաւ։

Ցոպագրական տեսչութիւնք՝ Լէվինթի Հերբերտի հանած երեկոյեան մամուլ թերթերուն հրատարակութիւնն ալ արգիլեց։

Այսօր ժամն երեքին միջոցները Անոտոլ Հիսար բարձր Մեհմեթի փաշայի ծովակերեայ օտարանին խոհանոցը բռնկելով, ամեն կողմէ հասած օգնութեանց շնորհիւ առաջքը կրցան առնուիլ։ խոհանոցը միայն տարուեցաւ։

Փունջ լրագրին իր անցեալ չարեքշաբթի՝ ատ թիւով հրատարակած անառակի լուրը, զոր «Պարդ տրբիւրէ լսեցինք», բուած էր, իր շաբաթ տուր թիւով կրկներ է «Պաշտօնական աղբիւրէ լսեցինք» ըսելով և կարծեր է թէ այսպէս ըսելով այն ուրն տպագրելով ճշմարտութեան փոխուեր է։

Կրնայ այդ եօք փունջ այդ պաշտօնական աղբիւրը մեզ յուցներ քաղաքութիւնն ունենալ և անոր ձեւօք հատատակ իւր տուած լուրը։ Ինչպաներ։

ՍՈՒԱՆԴԵՆՈՒՊՕԼԻՍ
ԱՍԱՆԱՐԸ ՈՒՏՈՒԱՐԵԲ

7 մայիս երեքշաբթի իրիկուն	58 28
8 մայիս երեքշաբթի առաւաւ	
բացուելուս	58 36
կէս օր	59 20
Կ. Պոլիս 7 մայիս	
Սօսիէթէ ժէնէրալի բաժինք Անգ. փր.	12.45
Բրէսի » » Օսմ.	15.25
Բրէսի Օսմանեան—Թիւրք	
Երկաթուղեաց հին Ֆր.	171
» նոր	80
Փոխ 1863 » »	366
» 1865 » »	376
» 1869 » »	316
Թիւրքիոյ Օսմ. փր.	16.70

ԱԶԳԱՅԻՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿ ԱՌ ԱԶԳ. ԵՐԵՍԽԱՓԱՆՈՒ

Մեծապատիւ Երեսփոխան Էֆէնտիք.

Ազգային Ընդհանուր ժողովոյ կենդրոնը պիտի գումարի յառաջիկայ ուրբաթ 11 մայիս ի Ս. Լուսաւորիչ Եկեղեցին Գալաթիոյ։

Առեւանը պիտի բացուի ժամ 6 ին և դադրի 10 ին։

Կը նշանակեմ զազգային երեսփոխանս գալ ազգասիրաբար կատարել իրենց նուիրական պարտաւորութիւնը։

Պատրիարքարանի Հայոց

5 մայիս. 1873

Ս. Պոլիս Մեամ ազգմ ատոր

ՊԱՏՐԻԱՐՔ
ՍԱՍՈՒՆԻ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ՄԵՐԹԻՒ ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ
ԽՐԻՄԵԱՆ

ԿԱՐԳ ԽՆԴՐՈՑ

1. Վաւերացուցեալ նախագիծ Մը. Թ. Ի. Ե. Կն. Նիստերու Յանձնապրութեանց։
2. Վաւերացուցեալ նորընտիր երեսփոխանաց՝
3. Վերանորոգում 1/5 մասին Ընդ. Ժողովոյ
4. Վերանորոգում գլուխին Ընդ. Ժողովոյ.
5. Աւանդական կանոնագրութիւն։

Ադենագրեր Ընդ. Ժողովոյ

ՏԵՍՐԱՆ ԵՐԻՍԱՓԵԱՆ

Ս. Պատրիարքն այսօր արտաքին գործոց նորընտիր նախարար Վրանմի Բաշիա փոխարին շնորհաւորութեան գնաց Ս. Լուսաւորչեայ Պատրիարքարան։ Դեր. Խորէն վարդապետն և Գաբրիէլ Եպիսկոպոսի Աբրահամ Եպիսկոպոսի հետ։

Ազգամարտ խնդրոյն հանոր հրեկ Եկեղեցական համագումար ժողովը դումարեցաւ ի Պատրիարքարան, և 4 Եպիսկոպոսք, 4 վարդապետք և 4 քահանայք մասնաւորապէս մը կազմեց կաթողիկոսական խնդիրը քննելու և իրեն առնելիք մը ներկայացնելու համար։

Մէկ երիս լրագիրք ժամանակէ մ'ի վեր իրենց ուշադրութիւնը Ս. Պատրիարքին տրուած ամսական վրայ դարձնելով 40,000 դրշը չափազանց մեծ գումար մը կը համարին առանց նկատելու թէ Հայոց ազգի Պատրիարքը մ'ոյն դումարով Պատրիարքարանի մէջ 25—30 հոգի կերակրելէ եւս, կառքի և ուրիշ այլ և այլ պիտոյից ծախքերն ալ պիտի հոգայ և իրեն դիմող աղքատաց եւ կարօտելոց ալ գրամական օգնութիւններ պիտի ընէ։

Այս տեսակ խնդիր մը լրագրական քննադատութեան նիւթ ընելն առողջ դատողութեան հակառակ ըլլալէ զատ՝ Ազգին ալ մեծ անարգութիւն է ուշադրելի առնել։

Բան մեզ, Պատրիարքին դէմ ժողովուրդը դրդռելու համար այս տեսակ խծբծանքները խիստ ցած եւ դեհրիկ միջոցներ են՝ օրը զրաւնք կը որոնեն ասոնք լրջամիտ անձանց։

Կը մտածի թէ այս խծբծանքներն ընողները կեանքերնուն մէջ ասան հազար դրշ մկոտի տեսած բլլալու չեն, որ Ս. Պատրիարքին տրուած 40,000 դրշի ամսական դումարն այնչափ մեծ կերպի և ապրելու։

Գաւառներէն հեռագիրներ մեզ եկած նամակներ մեկերիս լրագրոց մէջ յաղուած Պատրիարքական փոխարինութեան խնդրոյն վրայ դժգոհութիւն կը յայտնեն։

Մեք հարկ չտեսանք այն նամակներն հրատարակել, վասն զի բացի մեկ քանի չահագէտ և խուսափողական անձերէ, այնպիսի տրամադրութիւն մ'ունեցող չկայ, զոր Պատրիարքի փոխարինութեան գործն ազդացնելու պատճառաւ։

Վարդանեան ընկերութեան Մեծ. անդամներէն ոմանք կը խնդրեն մեզ՝ հարցնել Ընկերութեան Մասնաժողովոյն թէ իրեն յանձնուած պաշտօններուն դործադրութիւնն ի՞նչ դրութեան կը գտնուի։

Ցփիրոի Մշակ շաբաթաթերթին վերջին թիւերուն մէջ հետեւեալ յուրերը կը կարդանք։

—Գանձակիոյ գրում են—Երկու սարաւհիք, մայր և աղջիկ, ազատեցին Թիֆլիս գնալու ժամանակ ճանապարհին ֆրանսիս չուս է գալիս. երկուսին էլ ասում է—Դայակս գաւառի Յոսիհատու Հայ դիւղում մէկ մարդու ենչ ամանում դրած է ունենում մի տակառ (բոչկա) նաւթ։ Ընդդուշութիւնից նաւթը վառվում է եւ ոչրում է քնած ոսկիկեանցը և նոցա մերը, որը՝ ազատելով երկու որդիներին հրեղէնից, կամենում է ոսկիներին եւս ազատել, ինքն զոհվում է նոցա հետ նաւթի բոցերին։—Այն գաւառի Գասանբէյ—Հասանլու գիւղի բնակիչներից հօրին հոդի գնում է Դարաբաղ. կոշմերը տուսոր առնելու (չոքառութիւն)։ Նոքա ունենում են իրենց մօտ 7000 մանէթ փող։ Ճանապարհին ասում ոսկիները, բարձակուելով անոնց վրայ, հօրին էլ սպանում են և կողոպտում։

—Աղուրիսից հաղորդում են որ շրջակայ գիւղերում անդադար ոտառնում են գողութիւններ և ոտաստակութիւններ։ Օրինակ, պատմում են որ Նորերում մի պարան Հին-Էսիրիլեանից տուն վերադառնալով մի ձորի մէջ, որ հեռու չէ Աղուրիսից, պատահում է ասաղոկների և զիկվում է իր միակ ձիուց։

—Մեղ դրում են Ղարաբաղից, որ ամսոյս 17-ին դիշեր ժամանակ անյայտ չարագործները կողոպտել են տեղւոյն Հայոց եկեղեցին և տարել են մի հաղար բուրլիից աւելի։

—Ցարսի գրաւոքից գրում են, թէ Ռուսդիսանի Ցարս-Գասար կոչուած նահանգի քրդերը ապստամբել են Պարսից տէրութեան դէմ։ Քրդերը զանազան կողմերէն կոտորվում էին իրենց բէկերով և ամեն տարի մի որոշեալ տուրք վճարում էին Պարսիկներին։ Այժմ ոչ միայն ուզում են այդ տուրքից ազատուել, այլև կամենում են ունենալ կատարեալ անկախութիւն։ Պարսից զօրագնդ Աբրուշիր խանը դնացել է նուաճել ապստամբներին։ Քրդերի քանի ապատարդերից մինչև 80 հոգի ոչնչանում են պատերազմի դաշտում։ Պարսից սարբազները մի քանի գիւղերում այրել են, տարած և ոչնչացրած, ձիաններ կողոպտել են, և չատ բազմաթիւ բնակիչներ դերի են բռնած։ Պարսից կողմից սպանուածներից թիւը նոյնպէս սահմանչ։

Ապստամբութիւնը ստիպեցին դադրած չէ։ Նորա դիւրաւորներն են Սուլթանիս կոչուած բէկի որդիքը, որք մինչև հազար հոգի քրդ պատերազմիների հետ ամրացել են մի անառիկ բերդաւոր Ալդ բեկերի հայրը—Սուլթանիսն, մեր տասնեւմէկ տարի յառաջ, մի այդպիսի ապստամբութեան մէջ, անհնարին քաջարարութեամբ մնաց այժմեան Պարսից զօրագլուխ Աբրուշիր խանի հօրեղբօր Ասկար խան դ Ենիրաքի վրանը եւ ապանեց նոցան, իսկ բանակի միջից փախչելու միջոցին ինքն նոյնպէս սպանուեցաւ Ասկար խանի ծառայներից։

—«Փարոսի» տարեկան տետրակի մէջ կարդում ենք։—Ֆրանսական հանդէս են մեր Մկրտիչ Բէլօեանցն, որ մի քանի տարի առաջ Հայոց գրականութեան ուսուցչապետ էր Պետերբուրգեան Համալսարանում, և վերջին տարիներում Հայոց լեզուի դրաքննիչ Ս. Պետերբուրգում՝ վախճանեցաւ ոնդեալ 1872 թ. ին իւր Հայրենիքում՝ Ալժաիրանի մէջ։ Հանգուցեալը խոսել է մի ընդարձակ ձեռագիր աշխատութիւն՝ բառարան Ռուսերէնից ի Հայոց լեզու։

—Ղ.....ից գրում են—Բարաքիս երկու քահանաներ, շատ սրամտներ (՝) գանելով, մինը մեռ ժամանակներս գիւղն է գնում՝ մէյ սա Նորա ցիպ-ցուց գնում է մի այլ տեղ։ Այդ միջոցին սրամտում է մի ենիկեցի։

խշնարհան գլուխը քահանայ չդանաւոր լու պատճառաւ մինչեւ եօթն օր իր տան մէջ է մնում՝ իսկ եկեղեցում՝ այլ մեծ պոսի ուղաշխարհ թեան որերում՝ մինչեւ տան օր ժամասացութիւնը դադարում է։

ՏԵՍՏԵՒԱԿԱՆ

ԳԼՈՒԽ ԻԶ.

ԱՂՔԱՏՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՈՂՈՐՄՈՒԹԻՒՆ

Ազգասէրութեան պարծանքն — գիւղը — Ազգասիրութեան նշանակութիւնն — ազգասիրութիւնք։

Պարոնաց Ազգասէրներ։

Ազգասէրութիւն, չքաւորութիւն, թշուառութիւն, կենաց այն վիճակները կը նշանակեն, որոց մէջ մարդիկ կենաց հարկաւոր եղող իրերէն զուրկ են։

Այն իրերուն բանակութիւնն ընկերութիւն, այլ և այլ դրեր հաւասար կը դանագանի, բայց մեք հոս ազգասէրութիւն ըսելով այն վիճակը կը հասկնանք, որ մարդ մարդելոյ համար օգնութեան կը կարօտի, և ուր դուս մի մարդիկ մուրացկութեան և ողորմութեան առարկայի մէջ անցած են։

Ազգասէրութիւնը գանազան պատճառներ ունի, որք հետեւեալներուն մէջ կը բովանդակին։

Անմխիթարութիւն։

Աղքատութիւն։

Ժողովրդեան չափազանց բազմութիւն։

Զանազանութիւն։

Տնանկական տխուր վիճակներ։

Հաստատակային կամ առանձնական ապրմութեան տխուր դրութիւն։

Հաստատակային ծախուց չափազանցութիւն։

Ժողովրդական նախապաշարմունք։

Յուսալնութիւն և ցեղափոխութիւն։

Ազգասէրութիւնը կրնամ անդամներով կարելի է ունի։ կամ ընկերական կարողութեան թերութիւններէ։

Քանզի ի կամ տակոյ։

Ազգասէրութեան դէպքերը։ Ազգասիրութեան նշանակութիւն — դէպքերու։

Ազգասէրութիւնը պակասելոյ և անհնարաւորոյ համար երկու պայմանք հարկաւոր են և միասնաբար պէտք է պատուոյրին։

1։ Թաշակոց բարձրացումի։

2։ Ժողովրդոյ բարոյականին ուղղութիւնը։

Այս պայմաններուն երկուքն ալ մեր բերերոյ համար բազմութիւնը մէջտեղ պէտք է դիմել, որոց գլխաւորները միայն հոս կը դնենք։

Թաշակները բարձրացնելու ապրելու միջոցներն են այն ամէն բան՝ որ կրնան արտադրել։ գլխաւորելոց աւելնալն և արտաքսից դարձնելութիւնը, կամ իրերոյ հետ մրցող աշխատաւորաց թուոյն պակասիլը։ ինչպէս են գործակատարութիւնը։ ծննդոյ նուազումը։ ամէնց գոտ կամ թանութիւնն ու բարոյականութիւնը։ որով աշխատաւոր մարդն հետ մրցակցոյ վերայ դերազանցութիւն կունենայ։

Ժողովրդոյ բարոյականն ուղղելու միջոցներն են՝ բարոյական հրահանգութեանց ընդհանրապէս և տնտեսական հրահանգութեանց մասնաւորապէս ծաւալումը, և այն ամէն միջոցք՝ որք յանկարծ այնպիսի դիրակեցութեան առաջնան մը կը ծնանին, որ արժանապատուութեան և նախանձութեան զգացումները կը զարթուցանէ։

Կատարելութիւնք կրնան ապրուստի պատճառ եղող զեղծումներն ուղղել։ բայց աղքատութիւնը չեն կրնար ջնջել։ և իսկոյն տակոյ չափով մը կրնան օգտիլ, այնպիսի միջոցներով՝ որք դարձեալ աղքատանալու պատճառներ են։

Աղքատութիւնը ընջելոյ կամ սպրիելու նպատակս, կազմուած ընկերութեանց կարգութիւններուն վերայ ալ յոյս դրնելը ցնորք մէ։ ընկերութիւնը իսկոյն տեսչվոյի և իսկոյն քանի միջոց մէ։

Գործարանական միութեանց վերայ յոյս դնելն ալ ցնորք մէ։ որովհետեւ. նշանակութիւն չունին։ ինչպէս նաև ընկերական վերաբերմանց ծրագրերուն վերայ՝ զոր ընկերականութեան դպրոցներուն գրասենեակը կերապրեն։ փասն կի տանայն և ցնորական են։

Ողորմութիւնն ապրուստ եղան դեղ չէ։ այլ դարձ սրբումէ։ և այնպիսի զարձ սրբումէ։ որ իր հանրականութիւնն առնելով իսկոյն անդոր է։ և կրնայ իսկ ապրուստ եղան պատճառ լինիլ։ եթէ անուշադրութիւնքի և անխնայականութիւնքի դարձապրի։

Մարդ մի՝ որ միայն օգնութիւն գրանելու մանաւանդ պարտաւորուելու սովորութիւն գտնելու ապաշխարութիւն ունի։ իրրեւ իրեն առնելիքն եղող բնական միջոց մի կը նկատէ զայն։ մեռքն երկնցնելու և առնելու պարտութիւն դառնալ թէ թաշակ փնտռելու կը մարմնի։ և ոչ չի փոխնար իր բնութիւնքն ուրիշի դրամոյ ապրելոյն։

Ցաւոտ նշանաւոր ուժ է՝ որ ապրումութեան պիտանիներ հատատուած երիտասարդներու մէջ ազգասէրութիւնը քանալերուելով չատցած է։ նմանապէս նշանաւոր է որ հրատարակութեան կամ թատերգութեան թեմերու կոչմէ ստուած պարտաւորական նպատակները վերջապէս իրրեւ խոչակի յուսեղուած նիստուելով՝ թշուառաց իշնեալ պատճառ եղած են։

Հանձարեղ ապրումութեանէ ազգասէրներ մատուցանելիք ծառայութեանց ամենէն մեծն է՝ անոնց պարտն մէջ նոխատակութեան զգացումը զարդացնել։ և անկարգ վարուց և անխնայականութեան տխուր արդիւնքը ցուցնել։

Վերջապէս։ ազգասէրութեան դարմանը հնարաւոր ընելոյ համար պէտք է։ որ օրէնքներն և կառավարութիւնը ջանան ազգասէրութեան հարատակոյին կամ հանրական պարտաւորները դարձնել։ պէտք է որ քարոզչին ընկերութիւնն իր բոլոր զօրութեամբ աշխատի մարդուութիւնը ջնջել։ նախապաշարութիւններն ոչնչացնել և քաղաքական յուսալնեց և յեղափոխութեանց առաջքն առնուլ։ բայց ամէն բանէ առաջ այն մարդոյ անկարգական ջանքը պէտք է։ որք ձախորդութեան կամ անկարգ վարուց երեսէ ազգասէրութեան ու թշուառութեան մէջ ինկած են։ Այսպիսիները չարաչար կը սրխալին եթէ յարեւելեցութիւն մեռք բերելոյ համար յոյսերնին կամ լաւագոյն կառավարութեան մը վերայ դնեն։ կամ այլոյ սաստաձեռնութեանը։ և կամ ուրիշ որ և է ընկերական կազմութեան։

Ընկերական ուժերուն վերայ վերակաչելու կամքարձրանալու միտք և ջանք մը կայ։ և ոչ երկու։ Նա որ բան մի չունի, պէտք է ջանայ իր ժամանակը չանցուցանել կերպիւ և չարուճարարար գործածել։ իր թշուառին մէկ մասը խնայութեան պահել և նիւթական կամ անհիւթական գրամագլուխ մի կազմելու ոգեղը դրամոյ գումար մի գտնել։ կամ առելի հմտութիւն ու յաջողութիւն ստանալ։

Ինչ որ ալ պատահի ինչ վիճակի մէջ ալ որ մարդ գտնուի։ յոյսն ու արիութիւնը պէտք չէ կորսուանել։ դժբաղդութիւնն ու ձախողուածը մշանջենաւոր չեն։

ՀԱՒԱՔՈՒՄՆ ԱԶԳ. ԿՆԴՐ. ՏՊՈՑ

1872—1873

ՅՈՒՆԱՆ 15ԷՆ.

Նախորդ հրատարակութեան գումարը 65750

Մեծապատիւ. Լիֆնոթիք

Պօղոս Յակոբեան	75
Մարտիրոս Ենանեան	75
Վարդերես Մխոյեան	75
Ստանուկ Մնակեան	75
Մեսրոպ Խաչատուրեան	75
Թադէոս Անտոնեան	75
Յովհաննէս Խաչատուրեան	75
Գէորգ Սուքսիանեան	75
Մանուէլ Աբրահամեան	75
Մեսրոպ Յարութիւնեան	75
Թէոփիլ Պօղոսեան	75
Նշան Գալուստեան	75
Սոնիան Մինասեան	75
Նշան Գիտրասեան	75
Պետրոս Մաքսուտեան	75
Մ. Յովհաննէս Յովսեփեան	75
Մարտիրոս Գարարէշիշեան	75
Յարութիւն Պողոսեան	75
Մինասի Սերոբէեան	75
Գէորգ Յօղասեան	75
Խաչատուր Մարտիրոսեան	75
Բարսեղ Գաղարեան	75
Միրզոյ Ինճէեան	75
Մինասեան Հիմարլեան	75
Երեւոյ Փափազեան	75
Սիրարիչ Մանուկեան	75
Յարութիւն Յակոբեան	75
Վանան Վանանեան	75
Յովհաննէս Պանիկեան	75
Մարտիրոս Մամիկոնեան	75
Յովսէփ Մարգարեան	75
Մարտիրոս Ֆէնիլեանեան	75
Միրիճան Ս. Բարգրեան	75
Յովհաննէս Ս. Պետրոսեան	75
Գրիգոր Նէրսէսեան	75
Մարտիրոս Հարունեան	75
Մ. Մաղաք Գոմաշեան	75
Մարտիրոս »	75
Սահակեան Քիւրտիպաշեան	75
Յարութիւն Մամիկոնեան	75
Յովհաննէս Գարարիէեան	75
Ղազար Աստուրեան	75
Յարութիւն Հովսեփեան	25
Պետրոս Յովհաննէսեան	25
Իսրայէլ Հասրաթեան	25
Կարապետ Պետրոսեան	25
Փիլիպոս Պողոսեան	25
Մաքսէս Սարգիսեան	25
Գասպար Օհանեան	25
Մինաս Թոխմանեան	25
Մկրտիչ Յակոբեան	25
Նշան Սոսիսեան	25
Կոստանդ Միքայէլեան	25
Յարութիւն Մանկասարեան	25
Մարտիրոս Գրիգորեան	25
Արսէն Ակիրտանեան	25
Սնապետ Յովհաննէսեան	25
Գէորգէ Թօլանեան	25
Յովհաննէս Յակոբեան	25
Անան Յովհաննէսեան	25
Գէորգ Նիկողոսեան	25
Սիրաս Գէորգեան	25
Գրիգոր Պետրոսեան	25
Յարութիւն Մոսուիսեան	26
Յովհաննէս Աբրահամեան	25
Յովսէփ Թորոսեան	25
Մարտիրոս Կարապետեան	25
Յովհաննէս Խաչատուրեան	25
Խաչատուր Աբրահամեան	25
Ղազար Պարտատարեան	25
Թորոս Պետրոսեան	25
Պողոս Դաւթեան	25
Յարութիւն Ալիքսանեան	25
Սիմոն Աւետիսեան	25
Գրիգոր Յանիկեան	25
Սարգիս Մարտիրոսեան	25
Նազարէթ Կարապետեան	25
Սիմոն »	25
Յովհաննէս Մկրտիչեան	25
Մ. Մկրտիչ Շէրիմեան	25
Յարութիւն Աբրահամեան	25
Յովակիմ Խաչատուրեան	25
Յարութիւն Իգամանեան	25
Յովհաննէս Գալուստեան	25
Սարգիս Մկրտիչեան	25
Գէորգէ Բրիստոսուրեան	25
Յովհաննէս Երկաթագործ	25
» Պողոսեան	25
Կարապետ Վարդանեան	25
Մատթէոս Մուրատեան	25
Միքայէլ Յովհաննէսեան	25
Մկրտիչ Խաչատուրեան	25
Նշան Թոփեանեան	25
Գրիգոր Մկրտիչեան	25
Մկրտիչ Կարապետեան	25
Յակոբ Գանոսեան	25
Յովհաննէս Իգիթեան	25
Դաւիթ Գէորգեան	25
Խաչատուր Աստրիչեան	25
Սնապետ Փափազեան	25
	70300

Ազգ. Վարչ. Տնտես. խորհրդոյ

31 մարտ 1873 Գանձապետ

Դ. Դ. Գէրպէրեան

Պատրիարքական Շտաբ

Գրագրատ

...խմբագիր Մասիս լրագրոյ.

Ներկայիս կը յայտնեմ որ 1873 մարտ 6 կիրակէ խնայ. ընկերութեան Ա. վիճակահանութիւնը կատարուելով հետեւեալ թիւերը չահեցան.

Թիւ	Բաժին	Թիւ	Բաժին
1	134	18	196
2	917	19	88
3	236	20	500
4	352	21	574
5	740	22	906
6	561	23	101
7	40	24	748
8	869	25	872
9	775	26	333
10	650	27	147
11	639	28	635
12	866	29	727
13	95	30	777
14	165	31	768
15	757	32	69
16	270	33	947
17	180		

Ի Գիմաց Խնայ. Ընկերութեան Ատենադպիր

1873 մայիս 7 Տօքթէր Ի-թիէան

Բէպատկի խան

մէջին յարկ թիւ 2

ԾԱՆՈՒՑՄՈՒՆՔ

Յառաջիկայ շաբաթի որ մայիսի 12 ին 12000 տառներկու Հայոց օրագրի գրքի գնահատութեան պիտի գրուի Ի Տարի Շուրա։

Ուստի յիշեալ ազգասէրք մատակարարելու յանձնառու եղող ազգայ վաճառականք կը հրաւիրուին յիշեալ օրը Ի Տարի Շուրա ըլլալիք գնահատութեան ներկայ գտնուիլ։

7 մայիս 1873 Ի Դուռն Սպարապետի

Յառաջիկայ շաբաթի օրը մայիսի 12 ին կայսերական դպրոց պիտիքը հանելու վարձելու եւ Բուռնաբի կոկորդ գրքին գնահատութեան պիտի գրուի Ի Տարի Շուրա։

Ուստի յիշեալ գրքերը մատակարարելու յանձնառու եղող ազգայ վաճառականք կը հրաւիրուին յիշեալ օրը Ի Տարի Շուրա ըլլալիք գնահատութեան ներկայ գտնուիլ։

7 մայիս 1873 Ի Դուռն Սպարապետի

Կայսերական գրոց համար մէկ տարուան մէջ պէտք եղած մանր գնահատութիւնը պիտի կատարի. յառաջիկայ շաբաթի օր մայիս 9 ին Ի Տարի Շուրա։

Ուստի յիշեալ միոր մատակարարելու յանձնառու եղող ազգայ վաճառականք կը հրաւիրուին յիշեալ օրը Ի Տարի Շուրա ըլլալիք գնահատութեան ներկայ գտնուիլ։

6 մայիս Ի Դուռն Սպարապետի

Կայսերական Տպագրաձանէին պիտիքը համար հետեւեալ բաները գնահատութեան գրուելով հետեւեալ գիներով առաջիկայ գտնուելոյս ազգ. ինձ։

Անամիօրա կէօնիր չոր օրան	14
Բուժկի » թաց եւ ազած »	10 20
Հինա » » » » »	13 20
Բուդկեար գուրուսու տանէ ակրիսի օրան դրշ	30
Զկան իւղ օրան դրշ	5 20

Ուստի յիշեալ գիներէն տարի մը ամսոյ 10 ին ներկայանալ Ի Տարի Շուրա ըլլալիք միրջեական գնահատութեան։

6 մայիս 1873 Ի Դուռն Սպարապետի

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

ԽԱՍԿԻՒՂԻ

ԲՆԱՆՇՐՋԻԿ

ԿԱՄ

ՄԻՐՈՑ ՋՈՒՀԸ

Աշխատասիրեաց

Տ. Գ. Փափազեան

ՏԵՍՐ Է.

Գին մէկ տետրակի 40 փարա։

Կը ծախուի հետեւեալ տեղերը.

Խասգիւղ Պ. Մանուկ Թերզեանի սրբոնարանը։ Ի Պոլիս Դաւիթեան եղբարց գրատունը. Պ. Յ. Սարգսեանի գրատուն

նը՝ Մէրմոն չարչը Պ. Քրիստոսի Մարգարէանի գրաւունը՝ եւ կամուրջի գլխու Մատիէոսեանի պարտքան։

ԻԼԻՆ

Սէնքէն սէրիզ սէնէրմենէն տանջանքը Թոպիմոթի եէտրնակ հէնտ զախզ օրունմանից նանը ոգիզ վուսուլաս ալ չար իսէ. իշպու սէնքէն ասքուզ սէնէսի մնիրներն նիհայէթիրնէ քատար խատրէլի մէղքիւրէլ կէսմիւրաւզ ալեսէլնը տիմաք վէ պու մի ատէմին հաբլրունանէն սանա էլսէ գ ալան միտու լալարը գ պարէրի թէրդին դբլնուզ իմիդար օրունմանաղի ասհատալնը մալիմէրի օրնոզ խպրէ իլան ալունուր։

23 նիսան 1873 Գապը Սէրասքէրի

NORTHERN

ՆՈՐԹՇԷՐՆ

ԱԳԱՌՈՒԹԻՒՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԼՈՆՏՈՆԻ ԵՒ ԱՊԵՐՏԻՆԻ

2.000.000 Լիրա Սթերլին գրամագլխով

Այս ընկերութեան գործակալին իշխանութիւնն արուած է հրդեհի դէմ չենքեր, կահասենեք եւ ճանապարհներ ապահովելու։ Ինչպէս նաեւ կենաց վերայ ապահովութիւններ պայմանագրելու։

Ապահովիչ կարգադրութիւնքն եւ վնասներն անմիջապէս կը վճարուին սարարդիներուն։

Գրասենեակ,

ԱՏԻՆԱՆ Ա. ԲԼՕՆ,

Գալաթիա Գարաքէօյ, Ճէրէմիա խան

CONTREFAÇONS DES PILULES DE BLANCARD

ՊԼԱՆՔԱՐԻ ՀԱՏԵՏՂԻՆ ԿԵՂԾԸ

Իսանին դնոյն բարձրութեանը գտնուած, որ Պլանքարի Հատատղին առաջին տարին է, պէտք է չվստահիլ, Բանաւանդ հիմա, որ խարդախութիւններուն, որ մեր գործարանի դրոշմին նեղիւնը կը գտնուին, կարգալու, ինչ խարդախութիւն չենք կրնար բնել այն խառնուրդներու, որ մեր ստորագրութիւնը ունենալ հոնա, տարաձայնութիւնը մինչեւ հոն հասցին, որ իսկապէս ոչ ճշմարիտ ատեղ կանգնիլ արդեան կը դնեն։

Ցանուն հասարակաց բարեկամներն եւ առողջութեան՝ կը յորդորենք մեր բանախօսդիները, որ մեր անունը կրող հատատղերուն ուրիշ եկած լինելու միջոց հասկնան, մեր եղբարակից գեղագարդիներուն անկեղծութիւնը գիտելով։ Տարակոյս չկայ որ այս գաղուստոր միջոցները գարձ կը ստանան Պլանքարի ճշմարիտ հատատղերը, ձեռք բերել։ մեր փարիզի գեղարանէն։ կամ մեր թղթակիցներէն։ եւ կամ իրենց երկրին ամենէն յարգի գեղարանները։

ՇԻՐՔԷԹԻ ԼԱՅՐԻԷԻ

ՇՈԳԵՆԱՒՆԵՐՈՒՆ ԵՐԹԵՒԵԿԻ ԺԱՄԵՐԸ

1873 ԱՊՐԻԼ 16 ԵՐԿՈՒՇԱԲԹԻ ՕՐԷՆ ՍԿՍԵԱԼ

ՄԻՆՉՍԻ Ի ՆՈՐ ԳԱՐԳԱՐԻԹԻՒՆ

ԲՈՍՓՈՐԷՆ ԿԱՂՄՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՆՆԵՐԸ

Ժամ թէ- Լոնդոնեան էջերէ

11 30 4 Կենիմանալլէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա Պէյքօղ, Կենիքէօյ, Էմիրկէն։ Ի. Հիսար։ (Բացի ուրբաթէ)։

11 45 32 Կենիմանալլէն Մէղարպուրնու Պէօյիւքտէրէ Թարապիա, Կենիքէօյ Գոյանճաք։ Ի Հիսար Պէպէք Արնաւ։

12 30 25 Կենիմանալլէն Մէղարպ Պէօյիւքտ Թարապ։ Կենիք։ Սմէնիա, Էմիրի։ Ի Հիսար Պէպէք։

1 30 34 Բուրմէյի եւ Անատոլու Գարագէն Մէղարպ։ Պէօյիւքտ Թարապ։ Ունիք։ Էմիրի։ Ի Հիսար Պէպէք։

2 30 33 Կենիմանալլէն Մէղարպ։ Պէօյիւ. Թարապ։ Կենիք։ Էմիրկէն։ Ի Հիսար։ Պէպէք։ Օրմանէօյ։ Պէշիկթաշ։

3 45 32 Կենիմանալլէն Մէղարպ։ Պէօյիւքտ Թարապ։ Կենիք։ Սմէնիա, Միրիէնու Պոյաճ։ Ի Հիսար Պէպէք Արնաւ։

5 15 25 Մէղարպուրնուէն Պէօյիւքտէրէ, Թարապ։ Կենիքէօյ։ Էմիրկէն։ Ի Հիսար Պէպէք։ Արնաւ։ Օրմանէօյ։ Պէշիկթաշ։ Գարագիւմրիւք։

5 30 3 Կենիմանալլէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա։ Պէյքօղ։ Կենիքէօյ։ Էմիրկէն Գանլըճա։ Ի Հիսար։ Գանտիլլի։ Արնաւուտքէօյ։ Պէյլերպէյ։ Օրմանէօյ։ Գուզկինճուք։ Պէշիկթաշ։ Իսկիսար։

6 45 33 Կենիմանալլէն Մէղարպուրնու։ Պէօյիւքտէրէ։ Թարապիա։ Պէյքօղ։ Կենիքէօյ։ Պոյաճ։ Ի Հիսար։ Պէպէք։ Արնաւուտքէօյ։ Օրմանէօյ։ Պէշիկթաշ։ Գարագիւմրիւք։

10 15 23 Մէղարպուրնուէն Պէօյիւքտէրէ Թարապիա։ Կենիքէօյ։ Էմիրկէն։ Ի Հիսար։ Արնաւուտքէօյ։ Օրմանէօյ։ Գուրուչէշմէ։ Պէշիկթաշ։

Աբեանոս Եղբայր

12 6 Արնաւուտքէօյ։ Գուրուչէշմէ։ Օրմանէօյ։ Պէշիկթաշ։

12 30 22 Արնաւուտք։ Գուրուչ։ Օրմանէօյ։ Պէշիկթաշ։ Գարագիւմրիւք։

1 2 Արնաւուտ։ Գուրուչ։ Օրմանէօյ։ Պէշիկթաշ։

1 30 23 Արնաւուտ։ Գուրուչ։ Օրմանէ։ Պէշիկթաշ։ Գարագիւմրիւք։

2 6 Լէնեաւ։ Գուրուչ։ Օրմանէ։ Պէշիկ։ (Բացի ուրբաթէ)։

2 30 22 Արնաւուտքէօյ։ Գուրուչէշմէ։ Օրմանէօյ։ Պէշիկթաշ։ Գարագիւմրիւք։ (Ուրբաթ օրերը ժամը 2 1/4ին)

3 10 2 Արնաւուտքէօյ։ Գուրուչ։ Օրմանէօյ։ Պէշիկթաշ։ (Ուրբաթ օրերը ժամը 3ին)

4 23 Արնաւուտք։ Գուրուչ։ Օրմանէ։ Պէշիկթաշ։ Գարագիւմրիւք։

4 45 30 Արնաւուտքէօյ։ Գուրուչ։ Օրմանէ։ Գուզկ։ Պէշիկ։

7 15 20 Արնաւ։ Գուրուչ։ Օրմանէօյ։ Գուզկ։ Պէշիկթաշ։ Գարագիւմրիւք։

10 30 6 Արնաւուտքէօյ Վանիքէօյ։ Զէյնիլբէյ։ Գուզկինճուք։

11 22 Արնաւուտքէօյէն ուղղակի կամուրջ։

Աբեանոս Եղբայր

12 19 Պէյքօղ Բայրաքաք։ Գանլըճա։ Ա։ Հիսար։ Գանտիլլի։ Վանիք։ Զէյնիլբէյ։ Պէյլերպէյ։ Գուզկինճուք։

12 3 Վանիքէօյէն Զէյնիլ։ Պէյլերպ։ Գուզկինճք։ Գանիլ։

12 45 17 Պէօյիւքտ։ Պէյքօղ։ Բայրաք։ Զատպաշա։ Գանլըճա։ Ա։ Հիսար։ Վանիքէօյ։ Զէյնիլբէյ։ Պէյլեր։ Գուզկինճուք։ (Ուրբաթ օրերը ժամը 1ին)

1 45 20 Պէօյիւքտէրէն Թարապ։ Պէյքօղ։ Բայրաք։ Գանլըճա։ Ա։ Հիսար։ Գանտիլ։ Վանիք։ Զէյնիլբէյ։ Պէյլ։ Գուզկինճուք։ (բաց ի ուրբաթէ)

2 30 30 Արնաւուտ։ Զէյնիլբէյէն։ Պէյլերպէյի։ Օրմանք։ Գուզկինճուք։ Պէշիկթաշ։ Իսկիսար

3 30 19 Պէյքօղ։ Բայրաք։ Գուզկ։ Գանլը։ Ա։ Հիսար։ Գանտիլլի։ Վանիք։ Զէյնիլբէյ։ Պէյլերպէյ։ (Ուրբաթ օրերը Գուզկինճուք։ Իսկիսար)։

8 45 2 Պէօյիւքտէրէ։ Պէյքօղ։ Բայրաք։ Գանլըճա։ Ա։ Հիսար։ Գանտիլլի։ Վանիք։ Զէյնիլբէյ։ Պէյլերպէյ։ Գուզկինճուք։ Իսկիսար։ (Ուրբաթի օրերը Իսկիսարէն ոչ։)

ԿԱՄՈՒՐՋԼԻՆ ԵԼՆՈՂ ՇՈԳԵՆԱՒՈՆՆԵՐԸ

Ի-բոզոլան էջերէ

1 30 3 Գարագիւմրիւք։ Իսկիսար։ Պէշիկթաշ։ Գուզկինճուք։ Օրմանէօյ։ Պէյլերպէյ։ Արնաւուտքէօյ։ Գանտիլլի։ Ի. Հիսար։ Գանլըճա։ Էմիրկէն։ Կենիքէօյ։ Պէյքօղ։ Թարապիա։ Պէօյիւքտէրէ։ Կենիմանալլէ։

2 32 Պէշիկթաշ։ Օրմանէօյ։ Արնաւուտքէօյ։ Պէպէք։ Ի. Հիսար։ Էմիրկէն։ Կենիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքտէրէ։ Կենիմանալլէ։

3 30 25 Գարագիւմրիւք։ Պէշիկ։ Օրմանք։ Գուրուչ։ Արնաւ։ Ի. Հիսար։ Պոյաճ։ Կենիք։ Թարապ։ Պէյիւքտ։ Մէղարպուրնու։

5 33 Պէշիկ։ Օրմանք։ Արնաւուտ։ Պէպէք։ Ի. Հիսար։ Էմիրկ։ Կենիք։ Պէյրօղ։ Թարապիա։ Պէօյիւքտէրէ։ Մէղարպուրնու։ Կենիմանալլ։

6 20 Իսկիսար։ Պէշիկթաշ։ Գուզկինճուք։ Օրմանէօյ։ Գէյլեր։ Զէյնիլ։ Վանիքէօյ։ Արնաւուտքէօյ։

6 45 2 Պէշիկթաշ։ Օրմանք։ Արնաւ։ Պէպէք։ Ի. Հիսար։ Էմիրկէն։ Կենիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքտէրէ։ Մէղարպուրնու։

8 15 23 Պէշիկթաշ։ Օրմանէօյ։ Արնաւուտքէօյ։ Ի. Հիսար։ Էմիրկէն։ Կենիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքտէրէ։ Մէղարպ։

8 45 30 Գարագիւմրիւք։ Պէշիկթաշ։ Գուզկ։ Օրմանք։ Պէյլերպէյ։ Զէյնիլբէյ։ Վանիքէօյ։ Արնաւուտ։

9 15 23 Արնաւ։ Պէպէք։ Ի. Հիսար։ Պոյաճ։ Կենիք։ Թարապ։ Պէյրօղ։ Մէղարպ։ Կենիմանալլ։

9 45 4 Ի Հիսար։ Պոյաճքէօյ։ Կենիքէօյ։ Պէյքօղ։ Թարապիա։ Պէօյիւքտէրէ։ Կենիմանալլէ։ (բացի ուրբաթէ)։

10 15 20 Պէպէք։ Ի. Հիսար։ Էմիրկ։ Կենիք։ Թարապիա։ Պէօյիւքտէրէ։ Մէղարպ։ Կենիմանալլ։ Ի։ եւ Ա։ Գոլաք։

10 45 34 Պէշիկթաշ։ Օրմանէօյ։ Պէպէք։ Ի. Հիսար։ Էմիրկ։ Սմէնիա։ Կենիք։ Թարապիա։ Պէօյիւքտէրէ։ Մէղարպուրնու։

11 15 33 Պէպէք։ Ի. Հիսար։ Պոյաճ։ Էմիրկ։ Կենիքէօյ։ Թարապիա։ Պէօյիւքտէրէ։ Կենիմանալլ։

Արնաւուտ էջ

1 6 Պէշիկթաշ։ Օրմանէօյ։ Գուրուչ։ Արնաւուտքէօյ։

1 45 22 Պէշիկթաշ։ Օրմանքէօյ։ Արնաւուտքէօյ։

2 15 2 Գարագիւմրիւք։ Պէշիկթաշ։ Օրմանքէօյ։ Արնաւուտքէօյ։

4 30 Պէշիկթաշ։ Օրմանքէօյ։ Արնաւուտքէօյ։

9 30 6 Գարագիւմրիւք։ Պէշիկ։ Օրմանք։ Գուրուչ։ Արնաւ։ Վանիք

10 15 22 Պէշիկթաշ։ Օրմանք։ Գուրուչ։ Արնաւուտք։

11 30 Գարագիւմ։ Պէշիկթաշ։ Օրմանք։ Արնաւ։ (Բացի ուրբաթէ)։

11 20 2 Պէշիկ։ Օրմանք։ Գուրուչ։ Արնաւուտք։

11 40 22 Օրմանքէօյ։ Գուրուչէշմէ։ Արնաւուտք։

11 45 2 Պէշիկթաշ։ Գուզկինճուք։ Արնաւուտքէօյ։

12 23 Պէշիկթաշ։ Օրմանքէօյ։ Գուրուչէշմէ։

Աբեանոս էջերէ

2 19 Իսկիսար։ Գուզկ։ Պէյլեր։ Զէյնիլբ։ Վանիք։ Գանլըճա։ Ա։ Հիսար։ Գանտիլլի։ Բայրաք։ Պէյքօղ։ (Ուրբաթի օրերը Գուզկ։ բաց։ տալ)։

3 23 Գուզկինճուք։ Պէյլերպէյ։ Զէյնիլբէյ։ Վանիքէօյ։ Արնաւուտքէօյ։

9 45 17 Գուզկինճուք։ Պէյլերպէյ։ Զէյնիլբէյ։ Վանիքէօյ։ Գանտիլլի։ Ա։ Հիսար։ Գանլըճա։ Բայրաք։ Պէյքօղ։ Թարապ։ Պէօյիւքտէրէ։ Կենիմանալլ։ (Ուրբաթի օրերը ժամը 10 ին)

10 30 32 Պէյլերպ։ Զէյնիլբ։ Վանիք։ Գանտ։ Ա։ Հիսար։ Գանլըճա։ Բրիգամ փաշա ճանապարհի։ Բայրաք։ Պէյքօղ։ Պէօյիւքտէրէ։ (Ուրբաթի օրերը ժամը)

11 10 Գուզկ։ Պէյլերպէյի։ Զէյնիլբ։ Վանիք։ Ա։ Հիսար։ Գանլըճա։ Բայրաք։ Պէյքօղ

11 30 6 Գարագիւմրիւք։ Գուզկ։ Պէյլերպէյ։ Զէյնիլբ։ Վանի։

Ա. Ռ. Ե. Ի. Տ. Ի. Կ. Ա. Ն

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

6 ԱՄՍԻՆ

ՍՍՄԱՆԵԱՆ ԼԻՐԱՅԻ ՀԱՏ 100 ԳՐՈՇԻՆԵՐՈՎ

Լոնդրա 3 ամիս գրաւոր։ 110 5/8

Փարիզ 23.15

ԸՆԹԱՑՔ ԹՈՒՄԱՆՈՎ

6 ԱՄՍԻՆ

Ոսկի։ մէջ գրաւոր։ 110, 10

Նաբոլէոն ոսկի » 87. 24

Ամերիկեան ոսկի » 89 20

Քէրէսթէ » 51.20

Հինգ Ֆրանք » —

Հինգնոց » 102 20

Պզնա » 120

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՕԼԻՍ Ց ԱՄՍԻՍ

Ա Ր Մ Տ Ի Ք

Յորմն կարծր Պէնարպիա 40 —42

» » Ռզագ 38 —42

» » Պոյրաք 30 —32

» » Պուրիպ 30 —32

» Թէքիր — —

» կախուշ Ռզագ 42 —47

» » Պէնարպիա 32 —35

Պէրա թուանա 38 —40

Ցորեն կարմիր Պուրիպ — —

NORTH BRITISH AND MERCANTILE

A. D.

1809

ՆՈՐԹՇ ՊՐԻԹԻԹ ԷՆՏ ՄԷՐՔԸՆԹԱՅԼ

ՀՐԴԵՀԻ ՀԱՄԱՐ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ

Բուն դրամագլուխ	Անգլ. Լիրա	2000000
Մինչեւ 1871ի վերջը հրդեհին համար պահեստի դրամ	» »	528.803
Շահէն ստեղծած	» »	250.000
Հրդեհի ճիւղին տարեկան հասոյթը	» »	708.000

Այս ընկերութիւնն 1809ին կազմուած։ եւ իր դրամագլուխէն զատ՝ շահէն առեղծուած մեծ գումարովին աշխարհիս ամենէն մեծ ընկերութիւնն կարգուն անցած է։

Մայրաքաղաքիս վաճառատանց։ ինչպէս նաեւ Կ. Պոլսոյ եւ Ղալատիոյ մարքասանց մէջ դրուած մանուածոյց վաճառքներն ապահովիչ գաս։ նաեւ. տուներ։ խանութներ։ վաճառատուներ դարձարաններ եւ կրպակներ կապահովէ թէ Կ. Պոլսոյ եւ թէ՝ շրջակայ գիւղերէն մէջ։

Այս ընկերութիւնն տեղական կամ ապահովութիւն բանալ ուզողները պէտք է դիմեն Ղալատիա։ Գէորգ պէյ խանը։ թիւ 9։ առ Պ. Ամիլիամ Բ. Ամիան։ որ ընկերութեան միակ գործակատարն է։

LLOYD SUISSE

ԼՈՅՏ ՍՈՒԻՍ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ

(ՍՈՒՆՍԻՐԹԻ)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՆԳԼԻՏԵՐՐԱՅ

Այս ընկերութեան Կ. Պոլսոյ գործակատարներն (անձնական) ուրեմն եւ թիւն ունին ցանաքի։ ծովու։ եւ դիտի վիրայ վաճառք ապահովելու։

Սուտ եւ մանրամասն տեղեկութիւնք հանգամանքներ գիտելու ստորագրեալ։

ՀԵՐՄԱՆ ՀԵԼԼՊԻՆԳ ԱՂԷՔՍԱՆԴՐ

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱՐ ԲԻԼՊՍԼԷՅ

Ղալատիա Գործակատար

Գալատիոյ փողոց Ի Պանէնի գաղութ թիւ 2 Կ. Գէորգ

ԹՄԲԱԳԻՐ—ՏՆՕՐԷՆ

Կ. Ս. ԽԻԹԱՐԵԱՆ

Ի ՏԱՊԱԳԻՐՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՈՒՍԱՆՈՑ

Կ. ՊՕԼՍՈՅ ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԽԱՆ